

שרות חוֹרֵיט לַאֲקוּחוֹת הַחֶמֶרִיט

2049 (29)
דצמבר 2022

א.ג.נ.,

הנדון: הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2022

פקודת מס הכנסה מתירה בתנאים מסוימים ניכוי תשלומים לקרן השתלמות לשכירים, לעצמאים, לחברי קיבוץ ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים.

להלן ריכוז ההוראות בנושא זה לגבי שנת המס 2022:

1. שיעורי ההפרשות

בשנת המס 2022 יותרו בניכוי הפרשות לקרן השתלמות כדלקמן (שנתי):

(1) שכיר רגיל (שאינו בעל שליטה)

הפרשות מעביד עבור עובדים שכירים רגילים (שאינם בעלי שליטה) שאינם בגדר הכנסת עבודה (סעיף 3(ה) לפקודה) יותרו בניכוי כדלקמן:

7.5% מהמשכורת החודשית שאינה עולה על 15,712 ש"ח¹ (188,544 ש"ח לשנה) ו-2.5% תשלום מקביל של העובד.
(אצל עובדי הוראה: 8.4% חלק המעביד ו-4.2% חלק העובד).

עמדת רשות המיסים הינה שתקרת המשכורת הקובעת הינה בגין הכנסתו הכוללת של העובד ממשכורת, ולא בגין כל מקום עבודה בנפרד, אם הוא עובד במספר מקומות עבודה.

ביום 29 באוקטובר 2018 פורסמה [הודעת רשות המיסים](#), לפיה ניתן לבצע זקיפת הכנסה בגין הפקדות לקופות גמל ולקרן השתלמות העולות על התקרות שנקבעו בפקודה, **על בסיס חודשי מצטבר** באותה שנת מס במקום על בסיס חודשי, בכפוף לתנאים שפורטו בהודעה.

(2) שכיר בעל שליטה

הפרשות החברה בגובה של עד 4.5% מהמשכורת החודשית שאינה עולה על 15,712 ש"ח (188,544 ש"ח לשנה).

ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של שליש לפחות (1.5%).

מובהר בזאת, כי הפרשות המעביד מעבר לשיעור של 4.5% ועד לשיעור של 7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח - אומנם לא תותר כהוצאה בידי המעביד, אך לא תיחשב כהכנסה בידי בעל השליטה (מותנה בתשלום מקביל של לפחות שליש על-ידי בעל השליטה, כאמור לעיל).

¹ סכום התקרה עודכן לאחרונה לפני שנים רבות (מרץ 2004).

(3) עצמאי וחברי קיבוץ

בשנת 2022 עצמאי יכול להפקיד בקרן השתלמות 4.5% מההכנסה מעסק או משלח יד שאינה עולה על 270,000 ש"ח (ניכוי מרבי של 12,150 ש"ח). האמור לעיל מתייחס גם לחברי קיבוץ.

2. תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר וחברי קיבוץ

ישנה מגבלה על התשלומים לקרן השתלמות לעצמאי שיש לו גם הכנסה ממשכורת שבגינה מפריש מעבידו סכומים לקרן השתלמות - ראה סעיף 52(5) לתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסוימות), תשל"ב-1972.

הסכומים שיותרו לניכוי לעצמאי כאמור, בגין תשלומיו לקרן השתלמות כעצמאי, ייקבעו בהתאם להכנסתו כעצמאי (עד לתקרת ההכנסה הקובעת הקבועה בסעיף 17(א5) - 270,000 ש"ח בשנת 2022) בהפחתת המשכורת שבגינה הפריש לו מעבידו כספים לקרן השתלמות בשנת המס.

3. צבירת ותק

לפי סעיף 9(א16) לפקודה, משיכת כספים מקרן השתלמות (קרן והפרשי הצמדה, וכן ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת - ראה סעיף 4 בהמשך) פטורה ממס לאחר פטירה, ובחיי בעל החשבון - לאחר חלוף 6 שנים ממועד התשלום הראשון לקרן (לגבי עובד שהגיע לגיל פרישה - לאחר חלוף 3 שנים). לגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון.

"מועד התשלום הראשון" ייחשב המוקדם מבין סוף החודש שבו שולם התשלום הראשון, או סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם.

4. מיסוי ריבית ורווחים אחרים בעת המשיכה מקרן השתלמות

ריבית ורווחים אחרים (להבדיל מהקרן והפרשי הצמדה) המתקבלים בעת פידיון של קרן השתלמות, חייבים במס בשיעור של 25% / 20% בהתאם לחלוקת תקופת הצבירה של הריבית והרווחים עד ולאחר יום התחילה (1.1.2012).
ואולם, לפי סעיף 9(א16) לפקודה יחול פטור ממס במקרים הבאים:

לגבי משיכת סכומים מקרן השתלמות של שכירים

(א) סכומים שמשך עובד מחשבונו בקרן השתלמות, לרבות הפרשי הצמדה, וכן ריבית ורווחים אחרים שמקורם בהפקדה המוטבת אם חלפו 6 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו החשבון, ולגבי עובד שהגיע לגיל הפרישה - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו חשבון; ולגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון לאותו החשבון; נפטר העובד, יהיו הזכאים לקבלת הסכומים כאמור רשאים למשכם מקרן ההשתלמות בפטור ממס;

(ב) הפטור לפי פסקה זו מותנה בכך שאם משך עובד סכום כלשהו מחשבונו, ייסגר החשבון לתשלומים נוספים; נסגר החשבון כך, יחולו הוראות פסקת משנה (א) לגבי משיכת יתרת הסכום שבחשבון; ובלבד שאם נמשך לשם השתלמות בישראל סכום שאינו עולה על שליש הסכום שעמד לרשות בעל החשבון בעת המשיכה, ולא קדמה למשיכה זו משיכה אחרת של סכום כאמור ב-12 החדשים שקדמו למשיכה האמורה, לא יראוה כמשיכה לעניין זה;

(ג) לעניין פסקה זו, "מועד התשלום הראשון" - המוקדם מבין אלה:

(1) סוף החודש שבו שולם התשלום הראשון;

(2) סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם;

"הפקדה מוטבת" – כל אחד מאלה :

- (1) סכום ששילם מעביד, עד גובה הסכום או השיעור שאין רואים אותו, לפי סעיף 3(ה), כהכנסת עבודה בעת ששולם לקרן ;
- (2) סכום ששילם העובד שהוא אחד מאלה :
- (א) סכום שאינו עולה על שליש מהסכום ששילם המעביד בשיעור הקבוע בסעיף 3(ה), בשל משכורתו הקובעת של העובד כהגדרתה בסעיף האמור ;
- (ב) סכום בשיעור שאינו עולה על 2.5% ממשכורתו הקובעת של העובד ;
- (ג) סכום בשיעור אחר שנקבע לתשלומי העובד בהסכם קיבוצי שאושר לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, לפני יום ב' בתמוז התשס"ב (12 ביוני 2002) ;
- (3) סכום ששולם לקרן השתלמות לחברי קיבוץ, כהגדרתה בסעיף 58א, עד לסכום השווה ל-18,960 שקלים חדשים בשנת 2022 ;
- (ד) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות כללים לעניין סגירת חשבון לתשלומים נוספים ולעניין תנאים שבהם חשבוניות שונים של עובד בקרן השתלמות אחת או יותר ייחשבו לחשבון אחד לצורך פיסקה זו.

בכבוד רב,

הוכן בלשכת רואי חשבון בישראל